

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МОЛОЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Чуприна І.Г., Ульяновченко Н.В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

В молочній галузі протягом останнього десятиріччя спостерігаються негативні процеси: зменшення обсягів виробництва, скорочення поголів'я та зниження продуктивності корів, товарності, зростання збитковості. Як наслідок, зменшились обсяги виробництва молочних продуктів, зросла різниця між закупівельними і роздрібними цінами та регіональна варіація роздрібних цін на продукцію, стала очевидною нерозвиненість ринкової інфраструктури та відносин між виробниками молока, переробниками й іншими агентами ринку. Вищезазначені явища позначились на катастрофічному зниженні рівня споживання молока і молочних продуктів.

Молочна галузь України зараз переживає не найкращі часи з ряду причин: з одного боку, різке падіння цін на молочну продукцію на світовому ринку, а з іншого – політична та економічна криза в країні, кардинальна зміна географії ринків збуту молочної продукції. Основна тенденція – це скорочення обсягів експорту. У 2015 році Україна мала можливість експортувати сир та інші молочні продукти в Росію і в окупований Крим. Хоча і з певними проблемами, але експорт був, і досить істотний. А вже у 2016 році такої можливості не було. Більш того, заблокований транзит нашої продукції в Казахстан і інші країни Центральної Азії, які теж є дуже важливими ринками збуту для України. Тобто, фактично, можна говорити про повну втрату ринку СНД, на який до 2014 року припадало понад 90% експорту.

Одна з негативних тенденцій для наших товаровиробників – це низькі запаси сировини на підприємствах-переробниках. Якщо на початку 2015 року в багатьох підприємствах взимку були істотні запаси сухого молока і масла, то в 2016 рік вони увійшли з рекордно низькими запасами.

Результати аналізу молочного ринку України, який регулярно проводиться державою, починаючи з 1991 року, показують загальну тенденцію до уповільнення розвитку сфери виробництва молочних продуктів. Це пов'язано в першу чергу з деструктивними процесами в сфері економіки, постійною нестачею грошей на впровадження сучасних технологій, виробництво неякісної продукції.

Також спостерігається підвищення цін та скорочення виробництва. Дана тенденція особливо чітко простежується за останні кілька років. У 2012 році, ситуація на ринку молока трохи стабілізувалася, почалася «сирна війна» з Росією, що призвело до перенасичення вітчизняного ринку сировиною. В результаті ціни на молоко різко впали, господарства масово зменшували свої стада, щоб скоротити удій молока.

Отже, в умовах розвитку переробки сільськогосподарської сировини безпосередньо в аграрних підприємствах не можна вирішити проблеми забезпечення регіону молочною продукцією в необхідній кількості, асортименті та відповідній якості.